ნიუ ვიჟენ უნივერსიტეტი
იურიდიული ეთიკის
მიმართულება

საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 29.11.2019 წლის №095/19[1] გადაწყვეტილების მოკლე მიმოხილვა

ანი ჯოხაძე (სტუდენტი)

ფაქტები

იურიდიული კომპანიასა და საჩივრის ავტორის მეგობარს შორის გაფორმდა იურიდიული მომსახურების ხელშეკრულება. ხელშეკრულების მიხედვით იურიდიულ კომპანიას მასში დასაქმებული ადვოკატების მეშვეობით უნდა უზრუნველეყო საჩივრის ავტორის ინტერესების დაცვა ყველა ინსტანციის სასამართლოში და საგამოძიებო ორგანოში. ხელშეკრულებით საადვოკატო მომსახურების ჰონორარი ყველა ინსტანციაში განისაზღვრა 4 000 აშშ დოლარით. იურიდიული ხელშეკრულების 3.3 მუხლის მიხედვით „კონტრაქტორი და დასაცავი პირი, როგორც ერთობლივად, ასევე ცალ-ცალკე არ არიან უფლებამოსილი, ნებისმიერი მოტივით, გარდა „კომპანიის“ მიერ სახელშეკრულებო პირობების დარღვევისა, მოითხოვონ უკვე გადახდილი სახელშეკრულებო თანხის (მომსახურების გადასახადის) ან მისი ნაწილის უკან დაბრუნება“. ადვოკატმა იურიდიული მომსახურება განახორციელა პირველი ინსტანციის სასამართლოში, მათ შორის იმუშავა საჩივრის ავტორისთვის საპროცესო შეთანხმების გაფორმებისთვის. მხარეთა შორის იურიდიული მომსახურების ხელშეკრულება შეწყდა პირველი ინსტანციის სასამართლოში. ადვოკატმა თვითაცილების მოტივით განცხადებით მიმართა სასამართლოს. ადვოკატმა ორი წლის შემდეგ საჩივრის ავტორის მეგობრის ანგარიშზე გადარიცხა 500 აშშ დოლარი, რაც საჩვრის ავტორის მეგობარმა უკან დაუბრუნა.

პროცესუალური ისტორია

საპროცესო კოლეგიამ მიიღო გადაწყვეტილება ადვოკატის მიმართ დისციპლინური დევნის აღძვრის თაობაზე ეთიკის კოდექსის 8.7 და 8.15 მუხლების შესაძლო დარღვევის საფუძველზე.

სამართლებრივი შეფასება

ადვოკატის მიერ დარღვეულია კლიენტის საქმეზე გამოუმუშავებელი ჰონორარის გონივრულ ვადაში დაბრუნების ვალდებულება. კლიენტის ინტერესების დაცვის შეწყვეტისას ადვოკატმა კლიენტს უნდა დაუბრუნოს ყველა დოკუმენტი, ფულადი სახსრები ან სხვა ქონება, რომელიც კლიენტმა ადვოკატს გადასცა ან მიანდო წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების განხორციელებისას ან რომელიც ადვოკატმა სასამართლოსგან, სხვა ორგანოსაგან ან პირისგან მიიღო საქმის წარმოების პროცესში (ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის 8.15 მუხლი). ადვოკატი ვალდებულია დაუბრუნოს კლიენტს ის ფულადი სახსრები, რომლების ეკუთვნის კლიენტს და ადვოკატს მიღებული აქვს კონკრეტული დანიშნულებით. ასეთ ფულად თანხებს წარმოადგენს კლიენტისგან მიღებული ჰონორარიც, რომელიც ადვოკატმა ურთიერთობის დასრულების შემდეგ სამართლიანად უნდა გამოქვითოს და დაუბრუნოს კლიენტს მის მიერ გაწეული სამუშაოს პროპორციულად. იურიდიული მომსახურების ხელშეკრულების 3.3 პუნქტში მითითებულ ჩანაწერი შეუსაბამოა ადვოკატის პროფესიულ ვალდებულებებთან. აღნიშნული პუნქტი გამორიცხავს ადვოკატის ვალდებულებას, კლიენტს დაუბრუნოს გადახდილი მომსახურების თანხა ან მისი ნაწილი როგორც ზემოთ აღინიშნა, ეთიკის კოდექსის 8.15 მუხლის დანაწესი ავალდებულებს ადვოკატს გამოუმუშავებელი ჰონორარის დაბრუნებას და ხელშეკრულებაში ასეთი ჩანაწერის არსებობის მიუხედავად, ადვოკატს ეკისრება ვალდებულება

[1] https://gba.ge/pdf/62175dc12632b.pdf/148-19,%20kerdzo%20sarekomendacio,%2015.07.21.pdf

დაუბრუნოს კლიენტს გაუწეველი მომსახურების ღირებულება. შესაბამისად, ადვოკატის მიერ ხელშეკრულებაში მითითებული 3.3 პუნქტით განხორციელდა პროფესიული ეთიკის სტანდარტებთან შეუსაბამო რეგულირების ჩაწერა, რაც წარმოადგენს დარღვევას. დამატებით შესაფასებელია ადვოკატმა შეასრულა თუ არა ნაკისრი ვალდებულება სრულად და წარმოადგენს თუ არა პროფესიული ვალდებულების ჯეროვნად შესრულებას მიღებული თანხის ნაწილის 2 წლის შემდეგ დაბრუნება. ხელშეკრულების თანახმად, ადვოკატის მიერ მიღებული ჰონორარი განკუთვნილი იყო სამივე ინსტანციის სასამართლოსთვის. ადვოკატმა კი მომსახურება გასწია მხოლოდ პირველი ინსტანციის სასამართლოში. შესაბამისდ, ჰონორარის დაბრუნების ვალდებულება წარმოიშვა.

ჰონორარის გონივრულ ვადაში დაბრუნების ვალდებულება
ადვოკატს ეკისრება გამოუმუშავებელი ჰონორარის ცალკე შენახვის ვალდებულება (ეთიკის კოდექსი, მუხლი 8.13), ხოლო როდესაც წარმოიშობა მისი დაბრუნების საჭიროება, ის ვალდებულია დაუყოვნებლივ უზრუნველყოს კლიენტისთვის მისი მიწოდება (ეთიკის კოდექსი, მუხლი 8.15). გონივრულ ვადად შეიძლება ჩაითვალოს რამდენიმე სამუშაო დღე ან თუ არსებობს ობიექტური გარემოება (ადვოკატის შვებულება, ავადმყოფობა და ა.შ), მაშინ ამ ობიექტური გარემოების აღმოფხვრიდან უახლოესი პერიოდი. ადვოკატმა არ დაუბრუნა კლიენტს გონივრულ ვადაში გამოუმუშავებელი ჰონორარი, ვინაიდან ადვოკატმა მხოლოდ ეთიკის კომისიაში საქმის განხილვის მიმდინარეობისას, ორი წლის შემდეგ დაუბრუნა ხელშეკრულების მხარეს ჰონორარის სახით მიღებული თანხის ნაწილი 500 აშშ დოლარი. ორი წლის შემდეგ ფულადი თანხის დაბრუნება არ წარმოადგენს გონივრულ ვადას. მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულება არ ითვალისწინებს თითოეულ ეტაპზე განსახორციელებელი იურიდიული მოქმედებებისთვის ჰონორარის კონკრეტულ ოდენობას. შესაბამისად, ეთიკის კომისია ვერ იმსჯელებს ადვოკატის მხრიდან დაბრუნებული 500 აშშ დოლარი იყო თუ არა გამოუმუშავებელი ჰონორარის პროპორციული.

მტკიცებულებათა არარსებობის პირობებში ეთიკის კომისიამ ვერ იმსჯელა ეთიკის კოდექსის 8.7 მუხლის დარღვევის ფარგლებში. ასევე გათვალისწინებული იქნა, რომ სასამართლო სხდომა გადაიდო და საჩივრის ავტორს შესაძლებლობა მიეცა ესარგებლა ახალი ადვოკატით, შესაბამისად სხდომაზე წარმომადგენლის გარეშე გამოცხადებით საჩივრის ავტორის ინტერესები არ დაზიანებულა.

დასკვნა
ადვოკატმა დაარღვია ჰონორარის გონივრულ ვადაში დაბრუნების ვალდებულება, ვინაიდან მან არაგონივრულ ვადაში, მხოლოდ ეთიკის კომისიაში საჩივრის შემოტანის შემდეგ დაუბრუნა თანხა კლიენტს. დისციპლინური პასუხისმგებლობის ფორმად განისაზღვრა კერძო სარეკომენდაციო ბარათით მიმართვა.